

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3137/2024. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság az önálló bírósági végrehajtók és az önálló bírósági végrehajtó-helyettesek kötelező szakmai továbbképzéséről szóló 19/2023. (IX. 29.) SZTFH rendelet egésze alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A személyesen eljáró önálló bírósági végrehajtó-helyettes indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be.
- [2] 1.1. A 2023. október 3-án benyújtott és 2023. november 3-án kiegészített alkotmányjogi panasz szerint az indítványozó – az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján – az önálló bírósági végrehajtók és az önálló bírósági végrehajtó-helyettesek kötelező szakmai továbbképzéséről szóló, 2023. október 1-jén hatályba lépett 19/2023. (IX. 29.) SZTFH rendelet (a továbbiakban: R.) alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [3] A panasz szerint a sérelmezett rendelet az önálló bírósági végrehajtók és az önálló bírósági végrehajtó-helyettesek részére kötelező szakmai továbbképzést ír elő meghatározott továbbképzési időszakra, tavaszi és őszi szemeszteri rendszer keretében.
- [4] Az indítványozó, aki önálló bírósági végrehajtó-helyettes, a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 306/M. §-a szerint jelenleg egyetemi tanulmányokat folytat jogász szakon.
- [5] Az indítvány szerint az R. újabb többletkötelezettséget ró rá, melynek a kivitelezése heti három ügyfélfogadás, számos tennivaló mellett a munkahelyén, gyakorlatilag lehetetlen, egyetemi tanulmányai mellett.
- [6] A sérelmezett rendeletben meghatározott szakmai továbbképzést előíró időpontok álláspontja szerint mind a munkaidejét, mind az egyetemen folytatott, szintén nem önként vállalt kötelezettségei teljesítését érintik, beleeshetnek a vizsgaidőszakba, továbbá újabb jelentős időt vesznek el mind a munkaidejéből, mind az egyetemi kötelezettsége teljesítésétől, az életéből és a szabadidejéből. A továbbképzés ezen felül újabb anyagi terhet jelent, melyhez semmilyen segítség nem áll rendelkezésére.
- [7] Álláspontja szerint az R. egyrészt ellentétes a Vht. 306/K. és 306/M. §-ai által meghatározott kötelezettséggel, annak akadályát képezheti, mely az önálló bírósági végrehajtó-helyettesek névjegyzékéből való törlést és visszaminősítést vonhatja maga után, mindemellett szembe megy Magyarország Alaptörvényének több rendelkezéseivel.
- [8] Az indítvány szerint az R. sérti az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdését és (2) bekezdését, azaz a munkához való alapvető jogot. Továbbá az évek óta tartó folyamatos nyomás hatására egészségügyi állapota jelentősen romlik, az egészségéért, annak fenntartásáért is nap, mint nap küzdelmet folytat, melyre vonatkozóan a többlet terhek nem javulást, hanem egyenesen állapotromlást idéznek elő, így álláspontja szerint az egészséghez való jogát is sérti az R. Az Alaptörvény I. cikke alapján nem érvényesül a feltétlenül szükséges mértékű és az elérni kívánt céllal arányos korlátozás az alapjogot illetően. A panasz szerint a diszkriminatív, folyamatos többletkötelezettség előírása és alkalmazása a szakmai tapasztalatát hátrányba helyezi az újonnan érkező kollégákkal szemben és pótlólagosan kötelezi újabb és újabb képzések elvégzésére.
- [9] Azzal is érvel, hogy rá nézve a visszamenő hatály alkalmazása nem pozitív irányú, és az elmúlt évek során a tapasztalatai alapján az újabb előírások folyamatos terhe bizonytalanságot, nem kiszámítható életpályát vetít elő, mely alapján a jogbiztonság követelménye sem érvényesül. A panasz felidézi az Alaptörvény XII. cikk (1)–(2) bekezdését, az M) cikk (1)–(2) bekezdését, valamint a XVII. cikk (4) bekezdését.
- [10] Az indítvány idézi az R. 3. §-át, 7. §-át, 8. § (1)–(2) bekezdését, 9. § (1) és (3) bekezdését, 11. §-át, 12. § (1)–(2) bekezdését; az indítvány-kiegészítés pedig idézi az R. 3. § (2) bekezdését, 7. § (1)–(2) bekezdését, 8. § (1)–(3) bekezdéseit, a 9. § (1)–(3) bekezdéseit.

- [11] 1.2. Az indítványozó természetes személy, az alkotmányjogi panasz és mellékletei –végrehajtó helyettesi igazolvány másolata, aktív hallgatói jogviszony fennállásáról szóló adatlap, továbbá korábbi teljesítési igazolás, valamint személyes egyetemi órarendi információ a 2023. november 17-i végrehajtói továbbképzési oktatási napot illetően, a továbbképzési napokról szóló képernyőkép a 2023. november 17. és december 8. között időszakra – szerint önálló bírósági végrehajtó-helyettes, jelenleg egyetemi hallgató, pénteki, szombati oktatási napokkal a 2023. november 17-i végrehajtói továbbképzési oktatási napot illetően. Az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti, kivételes alkotmányjogi panasz feltételeinek a fennállása igazolása körében az indítványozó arra hivatkozik, hogy egyetemi jogi végzettséget kell szereznie a Vht. alapján, ennek érdekében tanulmányokat folytat, és az R. szerint ezzel egyidejűleg szakmai továbbképzésen is részt kell vennie; az egyetemi kötelezettségei és a továbbképzési kötelezettségei ütköznek.
- [12] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerint tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy szól, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokait.
- [13] Az Abtv. 30. § (1) bekezdés második fordulata szerint az alkotmányjogi panaszt az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznyolcvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az alkotmányjogi panaszt határidőben nyújtották be.
- [14] Az alkotmányjogi panasz a határozott kérelem feltételeinek megfelel, megjelöli azt a törvényi rendelkezést [Abtv. 26. § (2) bekezdése], amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét, megjelöli az eljárás megindításának indokait, a sérelmezett jogszabályt, az Alaptörvény megsértett rendelkezését és az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, tartalmaz kifejezett kérelmet a jogszabályi rendelkezések megsemmisítésére [Abtv. 41. § (1) bekezdés, 52. § (1b) bekezdés *f* pont], továbbá indokolást arra, hogy jogorvoslati lehetőség miért nem áll fenn (a panasz az R. közvetlen hatályosulására hivatkozik).
- [15] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 26. § (2) bekezdés szerinti hatáskörben kérte az Alkotmánybíróság eljárását. Az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban megállapította, hogy az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz az absztrakt utólagos normakontrollt felváltó speciális eljárás-fajta, mely személyes érintettséget feltételez. A panaszra tehát a jogszabály alkalmazása vagy hatályosulása ad okot, azonban úgy, hogy konkrét (bírósági) eljárás nem folyt/folyik az ügyben {vö. 3238/2021. (VI. 4.) AB végzés, Indokolás [22]}. Az Alkotmánybíróság a 3230/2022. (V. 11.) AB végzésben arra is rámutatott, hogy „csak abban az esetben folytathat le érdemi vizsgálatot az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján eljárva, ha az indítványozó igazolja, hogy a támadott jogszabály, jogszabályi rendelkezés vele szemben közvetlenül hatályosult, és ennek következtében őt alapjogsérellem érte” (Indokolás [14]).
- [16] Az olyan indítvány, amely nem tartalmazza ennek az igazolását, nem alkalmas arra, hogy az Alkotmánybíróság érdemi eljárása alapjául szolgáljon {3099/2023. (III. 1.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [17] 2.2. A jelen esetben az indítvány nem tartalmaz megfelelő érvelést arról, hogy az indítványozót az R. egésze miért érinti közvetlenül. A szakmai továbbképzési kötelezettséget nem az R., hanem a Vht. 241/B. §-a tartalmazza. Eszerint a végrehajtónak és a végrehajtó-helyettesnek legalább kétféleképpen a Hatóság elnöke rendeletében meghatározott szakmai továbbképzésen kell részt vennie, és az erről szóló tanúsítványt a Kar hivatali szerve vezetőjének be kell mutatnia; a végrehajtó köteles az alkalmazásában álló végrehajtó-helyettes részére a továbbképzésen történő részvétel lehetőségét biztosítani, ennek érdekében a továbbképzés idejére őt a munkavégzés alól mentesíteni.
- [18] Az R. támadott rendelkezései a szakmai továbbképzés megszervezése és tartalma, a szakmai továbbképzés szabályai, díja, teljesítésének módja és feltételei körében tartalmaznak rendelkezéseket. A záró rendelkezések között szerepel a szakmai továbbképzés teljesítésére nyitva álló, a rendelet szerinti első továbbképzési időszak időtartama, eszerint ez az időszak 2023. október 1-jén kezdődik és 2025. július 31-éig tart.
- [19] Az indítványban nincs megfelelő érvelés arra, hogy az R. szabályai közül az indítvány benyújtásakor melyik és miért hatályosult az indítványozóval szemben közvetlenül.
- [20] A jelen ügyben ezek miatt a körülmények miatt az alkotmányjogi panaszban foglaltak alapján nem állapítható az, hogy az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti kivételes panasz feltételei fennállnak az indítványozó személyét illetően. Önmagában az, a panaszban a mellékletekkel igazolt személyes körülmény, hogy az alkotmányjogi

panasz benyújtója végrehajtó-helyettes, és felsőfokú tanulmányokat kellett kezdenie, és kell folytatnia jogász szakon, nem alkalmas annak megalapozására, hogy az R.– amely a Vht. egyes rendelkezéseiből ered – az indítványozót aktuálisan, jelenvaló módon érinti, vele szemben közvetlenül hatályosul.

- [21] 3. A fentiek szerint az alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés c) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. március 19.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2141/2023.

